

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Financovanie súdnictva

**Správa ENCJ
2015-2016**

Táto publikácia bola vytvorená s finančnou podporou programu Európskej únie pre Spravodlivosť. Obsah tejto publikácie je výhradnou zodpovednosťou ENCJ a nemožno ho v žiadnom prípade považovať za názory Európskej komisie.

Prvé odporúčanie:

Rozpočty budú vždy podliehať parlamentnej kontrole, pretože ide o výdavky z verejných zdrojov. Príprava rozpočtu by však mala byť systémovo a prakticky oslobodená od nevhodného politického zasahovania. Súdny by nemali byť financované na základe svojvoľných rozhodnutí štátnych orgánov, ale na základe objektívnych a transparentných kritérií.

Druhé odporúčanie:

Na zabezpečenie a posilnenie rozdelenia mocí, súdna rada, alebo orgán, ktorý zastupuje súdnictvo, by mal byť úzko zapojený a plne informovaný vo všetkých fázach rozpočtového procesu a mal by mať možnosť vyjadriť svoje názory vo vzťahu k navrhovanému rozpočtu, parlamentu.

Tretie odporúčanie:

Príprava rozpočtu pre súdnictvo, vrátane správy súdov a odbornej prípravy sudcov, by mala byť úplne alebo aspoň čiastočne pod kontrolou súdnej rady alebo rovnocenných nezávislých a autonómnych orgánov. Ak súdna rada nie je zriadená, sudcovia by mali mať rozhodujúci vplyv v rozpočtovom procese.

Štvrté odporúčanie

Súdny musia byť financované na úrovni, ktorá im umožní plniť ich povinnosť poskytovať efektívny a účinný systém k zabezpečeniu spravodlivosti. Každý štát by mal preto vyčleniť dostatočné zdroje, zariadenia a vybavenie pre súdy, aby mohli fungovať v súlade so štandardami ustanovenými v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a umožniť sudcom a súdnym zamestnancom pracovať efektívne.

Piate odporúčanie

Zachovanie právneho štátu ("Etat de droit") si vyžaduje dlhodobú finančnú stabilitu vo vzťahu k financovaniu súdnictva. Súdny by nemali byť financované na ročnej báze, ale mali by mať istotu dlhodobějších finančných rozpočtov. Financovanie súdov by malo byť chránené pred výkyvmi spôsobenými politickou nestabilitou.

Rozpočtové obmedzenia ovplyvňujú efektívne fungovanie súdnictva s rizikom popretia alebo oddialenia prístupu k spravodlivosti pre potenciálnych účastníkov konania. Môžu mať formu rozpočtových obmedzení, ale môžu tiež byť výsledkom rozpočtovej stagnácie z dôvodu nepriaznivých vplyvov, ako je zvýšenie počtu súdnych sporov. Štruktúra rozpočtov môže byť v jednotlivých štátoch úplne odlišná čo sťažuje porovnanie.

V rámci Európy existujú veľké rozdiely v metódach financovania súdnictva. Zatiaľ čo napríklad väčšina rozpočtov zahŕňa náklady na súdne mzdy a dôchodky, niektoré rozpočty zahŕňajú náklady na vzdelávanie sudcov, zatiaľ čo iné nie. Časť súdnych rozpočtov zahŕňa náklady na väzenský systém; ďalšie zahŕňajú náklady na súdnu bezpečnosť. V niektorých krajinách je počet prípadov zásadným faktorom pre pridelovanie zdrojov; ostatné krajiny

naopak kladú väčší dôraz na rozpočet dohodnutý za minulé roky. Vo väčšine krajín je rozpočet pre súdnictvo oddelený od rozpočtu štátnych zástupcov. Z toho dôvodu nie je možné uviesť komplexne všetky tie položky, ktoré by mali byť zahrnuté do rozpočtu pre financovanie súdnictva. Rozpočtové obmedzenia by nemali mať vplyv na kvalitu a zabezpečenie spravodlivosti.

Šieste odporúčanie

Rozpočtové obmedzenia môžu viesť k nutnosti stanovenia priorít pri rozdeľovaní zdrojov. Akékoľvek rozpočtové priority musia byť stanovené samotným orgánom súdnictva. Tieto rozpočtové priority musia byť definované v spolupráci s príslušným orgánom súdnictva podľa transparentných kritérií, ako je počet prípadov a počet sudcov. Transparentnosť rozpočtu určuje, do akej miery majú občania a členovia súdnictva či iných verejných skupín prístup k informáciám a ako sú oboznámení alebo získavajú spätnú väzbu k využitiu vládnych príjmov, pridelovaniu rozpočtu a k výdavkom. Z toho dôvodu treba rozlišovať transparentnosť ohľadne zdrojov dát a informácií používaných k tvorbe rozhodnutí o príjmových prioritách a pridelovaní výdavkov a transparentnosť rozpočtového procesu.

Siedme odporúčanie

Pre splnenie súčasných aj budúcich legitímnych očakávaní spoločnosti, súdny systém musí mať prostriedky k inováciám a modernizácii systémov, ako sú informačné a komunikačné technológie.

Ôsme odporúčanie

Rozpočtové obmedzenia, ktoré majú byť vzaté do úvahy, nesmú sami o sebe diktovať postupy, ktoré treba dodržiavať.

Je preto nevyhnutné zabezpečiť, aby rozpočtové obmedzenia neboli rozhodujúcim faktorom v:

- v správe súdnych sporov a predpisov, ktorými sa riadi právo na odvolanie,
- v podpore mimosúdneho riešenia sporov,
- v pokusoch o obmedzenie úlohy sudcu pri určovaní sporov (napríklad zavedením pevných odmien alebo sankcií mimosúdnyimi postupmi).

Deviate odporúčanie

Zvýšenie pracovnej záťaže sudcov môže viesť k neschopnosti sudcov vyhovieť všetkým požiadavkám k zvládnutiu jednotlivých prípadov.

Je potrebné sa vyhnúť uprednostňovaniu súdnych sporov. V prípade, ak to prostriedky súdnictva vyžadujú, uprednostňovanie by sa mohlo uskutočniť len po konzultácii so všetkými zúčastnenými stranami. Akékoľvek uprednostňovanie by malo byť otvorené a transparentné.

Desiate odporúčanie

Sudcovská nezávislosť je ústredným pilierom akéhokoľvek ústavného systému. Základom každej demokracie je nezávislosť jednotlivých sudcov a súdnictva ako celku od všetkých vonkajších tlakov a neprimeraného vplyvu z iných oblastí verejnej správy, vrátane financujúcich orgánov. Minimálne podmienky pre sudcovskú nezávislosť zahŕňajú finančné zabezpečenie, t.j. právo na mzdu a dôchodok.

K tomu, aby bolo možné udržať a pritiahnúť sudcov najvyššej kvality ako aj udržať nezávislosť súdov, musia byť odmeny sudcov úmerné ich pracovným povinnostiam, verejnej službe a dôstojnosti úradu. Odmena musí byť založená na všeobecných štandardoch v nadväznosti na objektívne a transparentné kritéria a nie na posudzovaní individuálneho výkonu sudcu. Odmena sudcu zahŕňa plat, nemocenské, platenú materskú / rodičovskú dovolenku a dôchodok.

Odmena sudcov musí byť ústavne zaručená a nezmenená v neprospech sudcu po jeho vymenovaní. S výnimkou hospodárskej krízy, kedy dochádza k celkovému znižovaniu plátov v porovnateľných verejných službách a so sudcami sa jedná nemenej priaznivo ako s ostatnými platenými z verejného rozpočtu, nemalo by dochádzať k žiadnemu znižovaniu plátov sudcov.

Mal by byť zriadený nezávislý orgán, za účelom informovania vlády o odporúčaniach vo vzťahu k odmeňovaniu sudcov, ktoré by vláda mala prijať a realizovať. V prípade ak sa vláda neriadi týmito odporúčaniami, dôvody by mali byť jasne a verejne vysvetlené vládou.

Jedenáste odporúčanie

Na zaručenie kvalitnej spravodlivosti, musia byť k dispozícii dostatočné finančné prostriedky, aby zabezpečili, že sudcovia sú riadne školení, na začiatku a nepretržite po celú dobu ich kariéry.

Dvanáste odporúčanie

V prípade, ak je zodpovednosť za správu súdov daná členom súdnictva, mali by na tento účel dostať primerané vzdelanie a potrebné zdroje, aby mohli vykonávať túto funkciu. Takto určení sudcovia by preto mali byť zaškolení v účtovníctve a rozpočtových postupoch.

I. ZHRNUTIE

Projektový tím k "financovaniu súdnictva" Európskej siete súdnych rád (ENCJ) vznikol v septembri 2015 ako výsledok pracovného plánu ENCJ na roky 2015-2016, ktorý bol schválený Valným zhromaždením v Haagu v dňoch 3. - 5. júna 2015. Projektový tím vznikol ako pokračovanie práce ENCJ o zavedení minimálnych súdnych štandardov a k posilneniu vzájomnej dôvery medzi sudcami a inými súdnymi orgánmi. V strategickom a akčnom pláne ENCJ na roky 2014-2018, ENCJ identifikovala nutnosť projektu na posúdenie a podanie správy k financovaniu a podpore členov a pozorovateľov ENCJ, súdnych rád a jednotlivých súdnych systémov. V pláne sa zdôraznil význam identifikácie minimálnych súdnych štandardov a relevantných ukazovateľov v jednotlivých oblastiach súdnictva pre zlepšenie súdnych systémov v Európe. Minimálne súdne štandardy a relevantné ukazovatele poskytujú nástroj sebahodnotenia súdnych systémov a prispievajú k zlepšeniu súdnych systémov v Európe. Toto všetko podporuje rozvoj nezávislých súdnych rád a prispieva k dosiahnutiu spoločnej právnej kultúry.

Nezávislé a zodpovedné súdne orgány sú nevyhnutnou súčasťou kvalitných, efektívnych a účinných súdnych systémov a nevyhnutným predpokladom pre dobre fungujúci priestor

Európskej únie pre spravodlivosť. Primerané financovanie súdnictva je kľúčovým prvkom pre zaistenie a zachovanie nezávislosti súdnictva a sudcov, pretože určuje podmienky, v ktorých súdy a sudcovia vykonávajú svoje funkcie. Financovanie súdnictva je široký problém, týka sa aj pridelovania zdrojov, ako aj správy týchto zdrojov na miestnej a národnej úrovni. V ENCJ sú si plne vedomí finančnej a hospodárskej klímy a rozpočtových obmedzení, v rámci ktorých funguje vláda. Napriek tomu, dokonca aj v časoch ekonomickej krízy, musí byť k dispozícii primeraná úroveň finančných prostriedkov na to, aby súdnictvo vykonávalo svoje funkcie správne. Prístup k spravodlivosti a právo na spravodlivé súdne konanie nie je zaručený, ak prípad nemôže byť vyriešený v primeranej lehote súdom, ktorý má k dispozícii prostriedky a zdroje potrebné na efektívne fungovanie. Financovanie súdnictva je dôležitou témou pre celú spoločnosť a najmä hospodárstvo, pričom vykonávanie škrto v rozpočte by sa nemalo diať takým spôsobom, ktorý môže narušiť nezávislosť súdnictva, bráni prístupu k spravodlivosti, alebo, ktorý podporuje nevhodné zásahy zvonku.

ENCJ sa už aj v minulosti zaoberala otázkou financovania súdnictva vo svojej správe z rokov 2006-2007 o súdnom financovaní a zodpovednosti. Jedným z konkrétnych cieľov tohto projektu je aktualizovať správu z roku 2007, a to najmä vo svetle vývoja, v súvislosti s hospodárskou krízou a následnými úspornými opatreniami a myšlienkou o ekonomickej hodnote dobre fungujúceho súdneho systému.

Vzhľadom k ekonomickej kríze v roku 2008, začala v ENCJ rozsiahla úvaha k výzvam a príležitostiam pre súdnictvo v meniacom sa ekonomickom prostredí, čo bolo témou Vilniuskkej deklarácie z roku 2011 a správy z rokov 2011-2012 - Reforma súdnictva v Európe. Vilniuská deklarácia zdôraznila, že znižovanie nákladov nemôže spôsobiť ohrozenie nezávislosti súdnictva, pričom určuje, že

Nezávislosť súdnictva a každého jednotlivého sudcu má byť zachovaná ako predpoklad pre poskytovanie spravodlivej a nestrannej spravodlivosti pri ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žiadna nutnosť znižovania nákladov nemôže ohroziť sudcovskú nezávislosť. Je základnou úlohou súdnych rád, aby udržali a posilnili nezávislosť súdnictva."[Odporúčanie 10]

Pokiaľ ide o možnosti, ktoré nová ekonomická situácia poskytuje pre zlepšenie efektívnosti súdov, odporúčanie 3 Deklarácie uvádza:

Nová ekonomická situácia vyžaduje prijatie opatrení zameraných na zvýšenie efektívnosti súdov, ktoré by za inej situácie neboli nevyhnutné: prehodnotenie mapy súdnictva, zavedenie a reformácia postupov a vnútornej organizácie súdov, ako aj integrácia inovatívnych informačných a komunikačných technológií, ktoré sú zásadnými prvkami potrebnými na zvýšenie efektívnosti súdneho systému.

Projektový tím sa snažil zabezpečiť zhodnosť odporúčaní a ukazovateľov v tejto správe s princípmi uvedenými v predchádzajúcich dokumentov a správach ENCJ.

Správa berie do úvahy rôznorodosť právnych systémov v celej Európe a preto navrhuje odporúčania, ktoré by napomáhali všetkým súdnym orgánom v oblasti finančného a rozpočtového riadenia. Projektový tím bol zložený zo zástupcov 19 členov ENCJ (Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Anglicko a Wales, Maďarsko, Francúzsko, Írsko, Taliansko, Lotyšsko, Litva, Holandsko, Severné Írsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Škótsko, Slovensko,

Slovinsko, Španielsko), ako aj zo zástupcov zo štyroch pozorovateľských krajín (Albánsko, Rakúsko, Nemecko a Nórsko). Projektovému tímu spoločne predsedali a tím koordinovali pani Soraya Amrani Mekki (Conseil Supérieur de la Magistrature, Francúzsko) a pán John Hedigan (Courts Service, Írsko).

Za účelom vypracovania tejto správy a jej príloh, sa projektový tím stretol prvýkrát v Paríži v dňoch 24. a 25. septembra 2015 a na dvoch ďalších stretnutiach v Bruseli v dňoch 30. novembra a 1. decembra 2015 a v Dubline 29. februára a 1. marca 2016.

II. ÚVOD

1. Ciele a metodika projektu.

Ciele a očakávané výsledky

Počas prvého rokovania projektového tímu, členovia projektového tímu diskutovali o cieľoch a očakávaných výsledkoch projektu. Celkovým cieľom projektu bolo propagovať nezávislé a zodpovedné justičné systémy v EÚ a širšej Európe. Špecifickým cieľom je pomáhať súdnym radám podieľať sa na správe súdu vo vzťahu k definícii zdrojov a finančnému / rozpočtovému riadeniu vypracovaním osvedčených postupov v tejto oblasti. Ďalším cieľom projektu je zistiť, akým spôsobom ekonomický tlak vplýva na prácu súdnictva.

Členovia projektového tímu sa dohodli, že nasledujúce body budú hlavné aspekty projektu:

- 1) Súhrn zriadených rozpočtových politík vo všetkých členských a pozorovateľských štátoch ENCJ;
- 2) Vývoj ukazovateľov v oblasti financovania súdnictva vo svetle skúsenosti členov a pozorovateľov;
- 3) Výskum a vývoj osvedčených postupov, pokiaľ ide o metodiku a úlohu súdnych rád v pridelovaní a plnení rozpočtu;
- 4) Zváženie možných následkov rozpočtových obmedzení na zákonné postupy;
- 5) Predloženie súhrnnej správy o činnosti projektovej skupiny Valnému zhromaždeniu ENCJ vo Varšave v dňoch 1. - 3. júna 2016.

Rozsah projektu

Úsilie súčasného projektového tímu bolo zamerané predovšetkým na tvorbu odporúčaní a relevantných ukazovateľov (ak to bolo možné) v oblasti financovania súdnictva. Avšak vzhľadom k tomu, že bolo potrebné stanoviť hranice projektu a hlavné problematické body, ktoré vznikli počas úvodného zasadnutia, členovia projektového tímu sa zhodli, že projekt by sa nemal týkať nákladov na bezpečnosť súdov a nákladov na právny prístup. Členovia projektového tímu tiež diskutovali o vzťahu medzi financovaním a nezávislosťou a dohodli sa, že správa by nemala slúžiť ako prostriedok na meranie kvality spravodlivosti.

Opatrenia

Členovia projektového tímu sa dohodli na uskutočnení niekoľkých opatrení:

1. Prehľad rozpočtových politík súdnych systémov, ktorý zahŕňal:

- aktualizáciu správy ENCJ z rokov 2006-2007 "Financovanie súdov a zodpovednosť" a posúdenie prác iných orgánov k tejto téme;
- opis vzťahov medzi členmi ENCJ a štátnymi orgánmi vo vzťahu k rozpočtovým otázkam;
- popis ukazovateľov k vyhodnoteniu činnosti súdov.

2. Posúdenie správy finančných prostriedkov zo strany súdnictva a dôsledkov pre súdnu prax, zapojenie ďalších zainteresovaných strán, ako sú právnici a zástupcovia občianskej spoločnosti a posúdenie, či finančné obmedzenia ovplyvňujú právne postupy.

Metodika a činnosti

Pokiaľ ide o metodiku a činnosti, ktoré majú byť vykonané projektovým tímom, bolo rozhodnuté usporiadať tieto činnosti nasledujúcim spôsobom:

1. **Zhromažďovanie relevantných informácií o národných systémoch financovania súdnictva** prostredníctvom dotazníka adresovaného členom a pozorovateľom ENCJ zastúpených v projektovom tíme a iným členom a pozorovateľom ENCJ:

- i) Členovia projektového tímu navzájom diskutovali a definovali hlavné relevantné problémy pre vývoj spoločných štandardov k financovaniu súdnictva (rovnako ako relevantných ukazovateľov). Dotazník bol vypracovaný k zhromažďovaniu týchto informácií. Vzhľadom k tomu, že hlavné závery projektového tímu sú čiastočne vypracované na základe analýzy odpovedí dotazníka, osobitná pozornosť bola venovaná formulácii otázok, ktoré boli zodpovedateľné, jednoznačné a porovnateľné s cieľom vytvoriť efektívny porovnávací nástroj.
- ii) Dotazník bol zaslaný členom a pozorovateľom ENCJ, pričom bola stanovená primeraná lehota na jeho zodpovedanie. Vyplnené dotazníky poskytnuté niektorými členmi a pozorovateľmi ENCJ sú k dispozícii v prílohe II.

2. **Výskum, zbierka a analýza existujúcich správ alebo stanovísk vydaných príslušnými zúčastnenými stranami v oblasti financovania súdnictva** (napr. Inštitúcie EÚ / Rada Európy CCJE / Benátska komisia, OSN).

3. **Diskusia o informáciách zhromaždených v súvislosti s každou z hlavných oblastí financovania súdnictva** (informácie o vnútroštátnych systémoch a z medzinárodných zdrojov) členmi projektového tímu počas niekoľkých pracovných stretnutí. Výsledkom diskusií boli odporúčania a ukazovatele definované pomocou projektového tímu.

4. **Vypracovanie a schválenie záverečnej správy projektového tímu**, ktorá definuje odporúčania a ukazovatele v oblasti financovania súdnictva.

5. **Predloženie záverečnej správy, ktorá vyvinula štandardy a ukazovatele na**

valnom zhromaždení ENCJ na konečné schválenie.

Návrh správy bol predložený Valnému zhromaždeniu ENCJ, ktoré sa konalo vo Varšave 1-3 júna 2016. Táto správa ako aj štandardy a odporúčania, ktoré priniesla, boli prijaté Valným zhromaždením dňa 3. júna 2016.

2. Posúdenie európskych a medzinárodných zdrojov súvisiacich s financovaním súdnictva

Projektový tím sa pokúsil identifikovať všetky relevantné stanoviská a správy vo vzťahu k financovaniu súdnictva a analyzovať tieto materiály, ktoré sumarizujú európske a medzinárodné štandardy. Cieľom tohto výskumu bolo zabezpečiť, aby odporúčania a ukazovatele uvedené v tejto správe, boli plne v súlade s ostatnými ENCJ a medzinárodnými dokumentmi a správami, ktoré majú nejakú súvislosť s problematikou financovania súdnictva. Správy ENCJ, ktoré boli posudzované, zahŕňajú:

- Správa ENCJ 2013-2014 nezávislosť a zodpovednosť súdnictva
- Správa ENCJ 2012-2013 ENCJ Výber usmernení, odporúčaní a zásad
- Správa ENCJ 2011-2012 Reforma súdnictva v Európe
- Správa ENCJ 2010-2011 Vývoj minimálnych súdnych štandardov
- Správa ENCJ 2010-2011 Súdne rady
- Správa ENCJ Vilniuská Deklarácia o výzvach a príležitostiach pre súdnictvo v súčasnej ekonomickej klíme (2011)
- ENCJ Budapešťianska rezolúcia Samospráva súdnictva: Vyváženie nezávislosti a zodpovednosti (2008)
- Správa ENCJ 2006-2007 Financovanie súdov a zodpovednosť

K posudzovaným Medzinárodným zdrojom patria nasledujúce:

- CDL-PI (2015) 001, Zbierka názorov a správ Benátskej komisie týkajúcich sa súdov a sudcov (schválené Benátskou komisiou v roku 2015)
- CDL-AD (2010) 004, Správa o nezávislosti súdneho systému. Časť I: Nezávislosť sudcov (prijaté Benátskou komisiou na svojom 82. plenárnom zasadnutí (Benátky, 12-13 marec 2010)
- Správa osobitného spravodajcu pre nezávislosť sudcov a právnikov, Gabriela Knaul, predložená v súlade s rezolúciou 17/2 Rady pre ľudské práva. Valné zhromaždenie OSN, 67. zasadnutie, 13. augusta 2012, A / 67/305
- Odporúčanie CM / Rec (2010) 12 Výboru ministrov členských štátov o sudcoch: Nezávislosť, efektívnosť a zodpovednosť (prijaté v novembri 2010)
- Základné zásady OSN pre nezávislosť súdnictva (schválilo Valné zhromaždenie OSN november / december 1985)
- Všeobecná deklarácia o nezávislosti súdnictva (Singhvi deklarácia) (Schválená OSN v roku 1985)
- Univerzálna Charta sudcu (schválená Medzinárodnou asociáciou sudcov v novembri 1999)
- Poradná rada európskych sudcov (CCJE) Stanovisko č.2 k rukám Výboru ministrov Rady Európy o financovaní a riadení súdov s odkazom na efektívnosť súdnictva a článok 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach (prijatý v novembri 2001)
- Stanovisko poradnej rady európskych sudcov (CCJE) č.10 k rukám Výboru ministrov Rady Európy o Súdnych radách vo verejnej službe (prijaté v novembri 2007)

- Stanovisko poradnej rady európskych sudcov (CCJE) No. 11 k rukám Výboru ministrov Rady Európy o kvalite súdnych rozhodnutí (Prijaté v decembri 2008)
- Európska charta o štatúte sudcov (prijatá Radou Európy v júli 1998)
- Opatrenia na účinné vykonávanie Bangalorských princípov súdneho konania (Vykonávacie opatrenia) (prijaté Judicial Integrity Group v januári 2010)

Príloha I obsahuje zhrnutie medzinárodných zdrojov týkajúcich sa financovania súdnictva, ktoré boli pripravené na posúdenie projektovým tímom.

Na základe týchto medzinárodných zdrojov bolo identifikovaných šesť zásad, ktoré boli považované za základ tejto správy:

Zásada 1: Nezávislosť

Nezávislosť súdnictva a každého jednotlivého sudcu má byť zachovaná ako predpoklad pre poskytovanie spravodlivej a nestrannej spravodlivosti pri ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žiadna nutnosť znižovania nákladov nemôže ohroziť sudcovskú nezávislosť. Rozhodnutia o pridelení finančných prostriedkov súdom musia byť prijaté s najprísnejším rešpektovaním sudcovskej nezávislosti.

Zásada 2: Primerané zdroje

Každý štát by mal vyčleniť dostatočné zdroje, zariadenia a vybavenie pre súdy, ktoré im umožnia fungovať v súlade so štandardami ustanovenými v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a umožnia sudcom pracovať efektívne. Sem patria zariadenia potrebné k udržaniu súdnej nezávislosti, dôstojnosti a efektivity; súdny a administratívny personál; a prevádzkový rozpočet.

Súdy by nemali byť financované na základe diskrečných rozhodnutí orgánov, ale stabilným spôsobom na základe objektívnych a transparentných kritérií. Financovanie súdov by nemalo podliehať politickým výkyvom.

Zásada 3: Súdne rady

Súdna rada by mala kontrolovať svoje financie a činnosti nezávisle na zákonodarnej a výkonnej moci. Súdne rady musia disponovať dostatočnými finančnými a administratívnymi zdrojmi, aby mohli riadne vykonávať svoje funkcie. Rada musí mať schopnosť a spôsobilosť vyjednávať a efektívne organizovať svoj vlastný rozpočet.

Zásada 4: Úloha súdnictva v rozpočtovom procese

Na zabezpečenie a posilnenie deľby moci, súdnictvo, alebo orgán, v ktorom je súdnictvo zastúpené a má aktívnu úlohu, by malo byť úzko zapojené do všetkých fáz rozpočtového procesu a malo by mať možnosť vyjadriť svoje názory k navrhovanému rozpočtu parlamentu.

Súdnictvo by malo byť zodpovedné za finančné riadenie súdov jednotlivo aj ako celok rámci rozpočtov, ktoré mu boli pridelené. Ak je sudcom daná zodpovednosť za správu súdov, mali by mať zabezpečené primerané školenia ako aj potrebnú podporu k plneniu tejto úlohy.

Zásada 5: Odmeňovanie sudcov

Odmena sudcov musí zostať za každých okolností úmerná ich profesijnej zodpovednosti, verejným povinnostiam a dôstojnosti úradu. Odmena sudcov by mala byť postačujúca, aby ich chránila pred stimulmi zameranými na ovplyvňovanie ich rozhodnutí. Odmeňovanie musí byť garantované ústavou alebo zákonom tak, aby sa zachovala nezávislosť súdov a ich nestrannosť. Všetky diskusie a vyjednávania týkajúce sa odmeny sudcov by mali zahŕňať súdnictvo.

Platy sudcov by nemali byť zmenené v ich neprospech po ich vymenovaní. Výnimka zo zásady zákazu zníženia plátov môže nastať v čase hospodárskych ťažkostí, v prípade ak existuje všeobecné zníženie plátov vo verejnej službe a s justíciou nie je odlišne zaobchádzané.

Odmena by mala byť založená na všeobecnom štandarde založenom na objektívnych a transparentných kritériách, nie na základe posúdenia individuálneho výkonu sudcu. Bonusy a nefinančné výhody, ktoré sú založené na individuálnom posúdení by mali byť vylúčené.

Mali by existovať ustanovenia o pravidelnom preskúmaní odmeňovania sudcov na prekonanie alebo minimalizáciu vplyvu inflácie. Odmeňovanie sudcov by malo primerane poskytnuté aj v čase choroby, materskej alebo rodičovskej dovolenky.

Po odchode do dôchodku by sudcovia mali dostávať dôchodok v primeranej výške, adekvátny vo vzťahu k dosiahnutej odmene za prácu.

Zásada 6: Kontrola zo strany súdnictva

Financovanie súdnictva, správa súdov a vzdelávanie sudcov by malo byť úplne alebo čiastočne pod kontrolou súdnej rady alebo rovnocenných, nezávislých a autonómnych orgánov. Ak súdna rada neexistuje, sudcovia by mali mať stále rozhodujúci vplyv na rozhodovanie vo vzťahu k vyššie uvedenej zodpovednosti.

Vysoko kvalitné vzdelávanie musí byť k dispozícii po celú dobu profesionálnej kariéry sudcu. Vhodné školenia podporujú vysokú kvalitu a rýchlosť súdnych rozhodnutí, čo samo o sebe má vplyv na posilnenie predvídateľnosti a právnej istoty. Subjekt zodpovedný za justičné vzdelávanie, ak ním nie je samotná súdna rada, by mal byť autonómny a mať svoj vlastný rozpočet. Orgán zodpovedný za justičné vzdelávanie by mal fungovať v spojení so súdnictvom. Mal by byť pod dohľadom a/alebo viazaný pokynmi súdnou radou. Finančné prostriedky na vzdelávanie sudcov by mal poskytovať štát.

3. Správa

Celkovým cieľom projektu je podporiť nezávislé a zodpovedné súdne systémy v EÚ a v širšej Európe. Špecifickým cieľom je pomôcť súdnym radám zapojeným do vedenia súdov vo vzťahu k definovaniu a riadeniu zdrojov k vytvoreniu osvedčených postupov v tejto oblasti.

Časť III správy poskytuje odporúčania ohľadom financovania súdnictva. Bolo vytvorených dvanásť odporúčaní. Odporúčania boli zahrnuté do dvoch okruhov: rozpočtový proces a

rozpočtové obmedzenia. Sekcia o rozpočtovom procese obsahuje odporúčania jedna až päť. Odporúčania šesť až dvanásť sú uvedené v kapitole o obmedzení rozpočtu.

Časť IV stanovuje príslušné ukazovatele k vymedzeniu odporúčaní a štandardov, ktoré majú byť nastavené. Tieto ukazovatele boli rozdelené do piatich čiastkových okruhov: rozpočtový proces; primeranosť rozpočtu k požiadavkám súdnictva; rozpočtové obmedzenia; odmeňovanie sudcov; a vzdelávanie.

4. Dotazník

Za účelom prerokovania a vytvorenia odporúčaní a ukazovateľov, sa projektový tím rozhodol zbierať informácie o existujúcich postupoch, ktoré sa týkajú financovania súdnictva. Informácie boli zhromaždené prostredníctvom dotazníka v rámci konkrétnych tém spojených s financovaním súdnictva, ktorý bol zodpovedaný členmi projektového tímu a ďalšími členmi ENCJ a pozorovateľmi.

Členovia ENCJ a pozorovatelia boli požiadaní, aby vyplnili dotazníky na základe svojich skúseností a zároveň špecifikovali ako sú konkrétne veci organizované v ich krajine, či existuje diskusia, ktorá sa týka tejto problematiky, s uvedením osvedčených postupov vo svojej krajine. Členovia a pozorovatelia boli tiež vyzvaní, aby vyjadrili svoje názory na ideálny model financovania. Odpovede na tento dotazník boli následne zhromaždené a sú prístupné v prílohe I.

Vyplnené dotazníky poskytujú podrobné informácie o národných systémoch financovania súdnictva vrátane špecifických oblastí, ktoré boli analyzované zo strany projektového tímu. Dotazník obsahoval sedemnášť otázok a mnoho podotázok v štyroch špecifických oblastiach:

1. Zložky rozpočtu týkajúce sa súdnictva

- Zložky rozpočtu,
- Či zahŕňa špecifické oblasti, ako je administratíva väzníc.
- Či zahŕňa bezpečnosť súdov,
- Či existuje osobitný rozpočet pre sudcu, alebo prokurátora (ak je zahrnutý)

2. Rozpočtový proces

- Proces, pri ktorom je rozpočet financovaný.
- Či je určitá suma alebo percento rozpočtu zaručené pre súdnictvo. Ak áno, aká suma alebo percento je zaručené a či je stanovené zákonom alebo na základe praxe.
- Kto stanovuje plat sudcov a proces, pri ktorom je nastavený? Či platy sudcov sú garantované a ak áno, mechanizmus, ktorým sú garantované.
- Identifikácia inštitúcie (orgánu), ktorá poskytuje finančné prostriedky pre súdnictvo. Či prostriedky pre súdnictvo zahŕňajú súdne poplatky a ak áno, proces, akým sú poplatky vyhodnotené.

3. Riadenie prideleného rozpočtu alebo správy dohodnutého rozpočtu

- Identifikácia orgánu, ktorý rozhoduje o správe rozpočtu.
- Proces, pri ktorom sú finančné prostriedky pridelené.
- Kritériá na pridelovanie finančných prostriedkov.
- Orgán zodpovedný za stanovenie kritérií a či súdnictvo je zahrnuté v tejto otázke. Pokiaľ je zahrnuté aj súdnictvo, spôsob a rozsah jeho zapojenia.
- Kritériá, ktoré osoby vyplňajúce dotazník považujú za najdôležitejšie.
- Problémy (ak existujú), ktoré sa týkajú zneužitia týchto kritérií.

- Návrhy týkajúce sa osvedčených postupov pri používaní týchto kritérií.

4. Dôsledky rozpočtových obmedzení

- Na národnej úrovni
- Na úrovni súdu

Dotazník požaduje opis súčasnej situácie v každej krajine a v niektorých prípadoch aj príslušné iniciatívy, ktoré sa už uskutočnili alebo, ktoré majú byť vykonané v oblastiach podrobených analýze, čím poskytuje prehľad o príslušných krajinách a odporúčaníach najlepších postupov vo vzťahu k financovaniu súdnictva. Cieľom tohto dotazníka bolo predovšetkým vytvoriť sprievodcu (jednoduchú referenciu) na získanie podrobnejších informácií a nie dôkladné porovnanie pozícií jednotlivých súdnych systémov pri každej téme. Niektoré odpovede obsahovali veľmi podrobné informácie o špecifických témach, zatiaľ čo iné nie. V dôsledku toho boli odpovede na jednotlivé témy rôzne čo sa týka štýlu, dĺžky a počtu. Pri čítaní dotazníka, by čitateľ mal mať na pamäti, že v prípade ak niektorí členovia vynechali informáciu o probléme v ich krajine, neznamená to, že daná krajina nemá nariadenia alebo politiku podobnú, aká je popísaná v odpovedi inej krajiny. Citlivou úlohou je porovnanie kvantitatívnych údajov z rôznych krajín, ktoré vypovedajú o rozmanitej geografickej, ekonomickej a právnej situácii. V dôsledku toho by sa malo k dotazníku pristupovať s veľkou opatnosťou pri konzultácii správy a odpovedí na dotazník a predovšetkým, zo strany tých, ktorí vyhodnocujú a analyzujú informácie v odpovediach na dotazník. Aby bolo možné porovnať rôzne štáty a ich systémy, ako aj zvláštnosti jednotlivých systémov, ktoré by mohli vysvetliť rozdiely medzi jednotlivými krajinami, je potrebné mať na pamäti (rôzne súdne štruktúry, organizácie súdov a použitie štatistických nástrojov na hodnotenie systémov, atď.)

Ďalšie a podrobnejšie informácie týkajúce sa tém analyzovaných projektovým tímom, by mohli byť poskytnuté prostredníctvom príslušnej národnej inštitúcie (či už súdna rada, orgány správy súdov alebo ministerstvo spravodlivosti). Na druhej strane treba mať na pamäti, že cieľom ENCJ je zdieľanie skúseností medzi členmi a pozorovateľmi. Z toho dôvodu projektový tím navrhuje, aby bol dotazník doplnený o informácie zo strany členov a pozorovateľov ENCJ, ktorí na dotazník ešte nereagovali a tiež pravidelne aktualizovaný štátmi, ktoré ho vyplňali.

Správa

Nezávislosť súdnictva je potrebné zachovať ako podmienku pre poskytovanie spravodlivej a nestrannej spravodlivosti pri ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rozhodnutia o pridelovaní finančných prostriedkov na sudy a o správe finančných prostriedkov je potrebné prijímať s najprísnejším rešpektom k súdnej nezávislosti.

Vyššie uvedené vzbudzuje znepokojenie nad nezávislosťou súdnych orgánov s ohľadom na vplyv politickej moci, ale aj nad nezávislosťou jednotlivých sudcov stretávajúcich sa s vonkajším tlakom, ktorý môže viesť k riziku korupcie. Nezávislosť jednotlivých sudcov ako aj súdnych orgánov je nevyhnutnou zárukou nezávislej a nestrannej spravodlivosti pre účastníkov konaní s cieľom účinne zabezpečiť dodržiavanie zásad spravodlivého procesu v primeraných lehotách.

Vzťah medzi financovaním a nezávislosťou je tak dôležitý, že niekoľko európskych a

medzinárodných deklarácií zdôrazňuje, že je nevyhnutnou zárukou právneho štátu ("Etat de droit").

Projektový tím ENCJ, ktorý sa venoval tejto téme, mal vždy na pamäti, že ekonomická kríza z roku 2008 vážne ohrozila hospodársku a finančnú stabilitu väčšiny členských štátov Európskej únie.

Nasledujúce odporúčania boli preto prerokované tak, aby plne zohľadnili a brali na vedomie tento hospodársky a finančný kontext. Avšak, ekonomické obmedzenia, ktoré sa posudzujú v štáte musia byť vyvážené potrebou zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky pre súdne inštitúcie tak, aby sa zabezpečila plná podpora právneho štátu ("Etat de droit").

Aj napriek rôznorodosti vnútroštátnych úprav, nasledujúce kritéria by mali byť považované za základné, s cieľom zabezpečiť európskym občanom spravodlivé a verejné konanie v primeranej lehote na nezávislom a nestrannom súde zriadenom na základe zákona.

III. ODPORÚČANIA

Rozpočtový proces

Pri pohľade naprieč Európou na tvorbu rozpočtov pre financovanie súdnictva v jednotlivých krajinách je zrejmé, že systémy sú veľmi rôznorodé.

V niektorých krajinách s federálnou štruktúrou je proces decentralizovaný.

V niekoľkých členských štátoch je príprava rozpočtu zverená časti výkonnej moci, napríklad ministerstvu spravodlivosti alebo ministerstvu financií. Niekoľko krajín zvolilo systém "zdola nahor", ktorý sa skladá z posúdenia rozpočtu jednotlivými súdmi a následne vytvorenie všeobecného rozpočtu na štátnej úrovni zo súčtu všetkých jednotlivých rozpočtov. Pre súdnictvo je však veľmi ojedinelé ak zastáva významnú úlohu v počiatočnej príprave rozpočtu.

Po príprave rozpočtu, aj spôsoby jeho predkladania sú rôznorodé. V mnohých štátoch sa rozpočet predkladá priamo zákonodarnému orgánu, parlamentu. V iných štátoch sa návrh rozpočtu predkladá výkonnej moci. Tretia skupina štátov predkladá návrh rozpočtu nezávislej inštitúcii.

Prvé odporúčanie:

Rozpočty budú vždy podliehať parlamentnej kontrole, pretože ide o výdavky z verejných zdrojov. Príprava rozpočtu by však mala byť systémovo a prakticky oslobodená od nevhodného politického zasahovania. Súdny by nemali byť financované na základe svojvoľných rozhodnutí štátnych orgánov, ale na základe objektívnych a transparentných kritérií.

Druhé odporúčanie:

Na zabezpečenie a posilnenie rozdelenia mocí, súdna rada, alebo orgán, ktorý zastupuje súdnictvo, by mal byť úzko zapojený a plne informovaný vo všetkých fázach rozpočtového procesu a mal by mať možnosť vyjadriť svoje názory vo vzťahu k navrhovanému rozpočtu, parlamentu.

Tretie odporúčanie:

Príprava rozpočtu pre súdnictvo, vrátane správy súdov a odbornej prípravy sudcov, by mala byť úplne alebo aspoň čiastočne pod kontrolou súdnej rady alebo rovnocenných nezávislých a autonómnych orgánov. Ak súdna rada nie je zriadená, sudcovia by mali mať rozhodujúci vplyv v rozpočtovom procese.

Štvrté odporúčanie

Súdy musia byť financované na úroveň, ktorá im umožní plniť ich povinnosť poskytovať efektívny a účinný systém k zabezpečeniu spravodlivosti. Každý štát by mal preto vyčleniť dostatočné zdroje, zariadenia a vybavenie pre súdy, aby mohli fungovať v súlade so štandardami ustanovenými v článku 6 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a umožniť sudcom a súdnym zamestnancom pracovať efektívne.

Piate odporúčanie

Zachovanie právneho štátu ("Etat de droit") si vyžaduje dlhodobú finančnú stabilitu vo vzťahu k financovaniu súdnictva. Súdy by nemali byť financované na ročnej báze, ale mali by mať istotu dlhodobějších finančných rozpočtov. Financovanie súdov by malo byť chránené pred výkyvmi spôsobenými politickou nestabilitou.

Rozpočtové obmedzenia ovplyvňujú efektívne fungovanie súdnictva s rizikom popretia alebo oddialenia prístupu k spravodlivosti pre potenciálnych účastníkov konania. Môžu mať formu rozpočtových obmedzení, ale môžu tiež byť výsledkom rozpočtovej stagnácie z dôvodu nepriaznivých vplyvov, ako je zvýšenie počtu súdnych sporov. Štruktúra rozpočtov môže byť v jednotlivých štátoch úplne odlišná čo sťažuje porovnanie.

V rámci Európy existujú veľké rozdiely v metódach financovania súdnictva. Zatiaľ čo napríklad väčšina rozpočtov zahŕňa náklady na súdne mzdy a dôchodky, niektoré rozpočty zahŕňajú náklady na vzdelávanie sudcov, zatiaľ čo iné nie. Časť súdnych rozpočtov zahŕňa náklady na väzenský systém; ďalšie zahŕňajú náklady na súdnu bezpečnosť. V niektorých krajinách je počet prípadov zásadným faktorom pre pridelovanie zdrojov; ostatné krajiny naopak kladú väčší dôraz na rozpočet dohodnutý za minulé roky. Vo väčšine krajín je rozpočet pre súdnictvo oddelený od rozpočtu štátnych zástupcov. Z toho dôvodu nie je možné uviesť komplexne všetky tie položky, ktoré by mali byť zahrnuté do rozpočtu pre financovanie súdnictva. Rozpočtové obmedzenia by nemali mať vplyv na kvalitu a zabezpečenie spravodlivosti.

Šieste odporúčanie

Rozpočtové obmedzenia môžu viesť k nutnosti stanovenia priorít pri rozdeľovaní zdrojov. Akékoľvek rozpočtové priority musia byť stanovené samotným orgánom súdnictva. Tieto rozpočtové priority musia byť definované v spolupráci s príslušným orgánom súdnictva podľa transparentných kritérií, ako je počet prípadov a počet sudcov. Transparentnosť rozpočtu určuje, do akej miery majú občania a členovia súdnictva či iných verejných skupín prístup k informáciám a ako sú oboznámení alebo získavajú spätnú väzbu k využitiu vládnych príjmov, pridelovaniu rozpočtu a k výdavkom. Z toho dôvodu treba rozlišovať transparentnosť ohľadne zdrojov dát a informácií používaných k tvorbe rozhodnutí o príjmových prioritách a pridelovaní výdavkov a transparentnosť rozpočtového procesu.

Siedme odporúčanie

Pre splnenie súčasných aj budúcich legitímnych očakávaní spoločnosti, súdny systém musí mať prostriedky k inováciám a modernizácii systémov, ako sú informačné a komunikačné technológie.

Ôsme odporúčanie

Rozpočtové obmedzenia, ktoré majú byť vzaté do úvahy, nesmú sami o sebe diktovať postupy, ktoré treba dodržiavať.

Je preto nevyhnutné zabezpečiť, aby rozpočtové obmedzenia neboli rozhodujúcim faktorom v:

- v správe súdnych sporov a predpisov, ktorými sa riadi právo na odvolanie,
- v podpore mimosúdneho riešenia sporov,
- v pokusoch o obmedzenie úlohy sudcu pri určovaní sporov (napríklad zavedením pevných odmien alebo sankcií mimosúdny postupmi).

Deviate odporúčanie

Zvýšenie pracovnej záťaže sudcov môže viesť k neschopnosti sudcov vyhovieť všetkým požiadavkám k zvládnutiu jednotlivých prípadov.

Je potrebné sa vyhnúť uprednostňovaniu súdnych sporov. V prípade, ak to prostriedky súdnictva vyžadujú, uprednostňovanie by sa mohlo uskutočniť len po konzultácii so všetkými zúčastnenými stranami. Akékoľvek uprednostňovanie by malo byť otvorené a transparentné.

Desiate odporúčanie

Sudcovská nezávislosť je ústredným pilierom akéhokoľvek ústavného systému. Základom každej demokracie je nezávislosť jednotlivých sudcov a súdnictva ako celku od všetkých vonkajších tlakov a neprimeraného vplyvu z iných oblastí verejnej správy, vrátane financujúcich orgánov. Minimálne podmienky pre sudcovskú nezávislosť zahŕňajú finančné zabezpečenie, tj právo na mzdu a dôchodok.

K tomu, aby bolo možné udržať a pritiahnúť sudcov najvyššej kvality ako aj udržať nezávislosť súdov, musia byť odmeny sudcov úmerné ich pracovným povinnostiam, verejnej službe a dôstojnosti úradu. Odmena musí byť založená na všeobecných štandardoch v nadväznosti na objektívne a transparentné kritéria a nie na posudzovaní individuálneho výkonu sudcu. Odmena sudcu zahŕňa plat, nemocenské, platenú materskú / rodičovskú dovolenku a dôchodok.

Odmena sudcov musí byť ústavne zaručená a nezmenená v neprospech sudcu po jeho vymenovaní. S výnimkou hospodárskej krízy, kedy dochádza k celkovému znižovaniu plátov v porovnateľných verejných službách a so sudcami sa jedná nemenej priaznivo ako s ostatnými platenými z verejného rozpočtu, nemalo by dochádzať k žiadnemu znižovaniu plátov sudcov.

Mal by byť zriadený nezávislý orgán, za účelom informovania vlády o odporúčaníach vo vzťahu k odmeňovaniu sudcov, ktoré by vláda mala prijať a realizovať. V prípade ak sa vláda

neriadi týmito odporúčaniami, dôvody by mali byť jasne a verejne vysvetlené vládou.

Jedenáste odporúčanie

Na zaručenie kvalitnej spravodlivosti, musia byť k dispozícii dostatočné finančné prostriedky, aby zabezpečili, že sudcovia sú riadne školení, na začiatku a nepretržite po celú dobu ich kariéry.

Dvanáste odporúčanie

V prípade, ak je zodpovednosť za správu súdov daná členom súdnictva, mali by na tento účel dostať primerané vzdelanie a potrebné zdroje, aby mohli vykonávať túto funkciu. Takto určení sudcovia by preto mali byť zaškolení v účtovníctve a rozpočtových postupoch.

IV. UKAZOVATELE

Táto správa môže byť použitá vnútroštátnymi súdnymi orgánmi, súdnymi radami a ostatnými zložkami štátnej moci pri posudzovaní ich systémov financovania súdnictva a pri plánovaní akýchkoľvek reforiem. Zároveň by mohla napomáhať v zabezpečení nezávislosti sudcov a pri zvýšení dôvery verejnosti v súdnictvo a súdny systém ako celok. Správa by mala tiež zvýšiť informovanosť a zlepšiť pochopenie rôznych právnych systémov a spoločné hodnoty týchto systémov.

Je preto dôležité stanoviť ukazovatele v oblasti financovania súdnictva s cieľom informovať o štandardoch, ktoré je potrebné nastaviť.

Projektový tím preskúmal európske a medzinárodné normy a nástroje súvisiace s touto témou ako aj zásady, odporúčania a zistenia, ktoré sú základom pre nasledujúce ukazovatele, a to:

Rozpočtový proces

- 1) Je systém navrhnutý k rozhodovaniu o rozpočte pre súdnictvo nezávislý od akéhokoľvek nevhodného politického zasahovania? Nevhodným politickým zásahom je napríklad zásah, ktorého cieľom je zámerné ovplyvňovanie finančných prostriedkov pridelených súdnictvu z dôvodu úmyselného zníženia nezávislosti sudcov.
- 2) Sú sudy financované výlučne na základe objektívnych a transparentných kritérií? Sú tieto kritéria zavedené v spolupráci so súdnictvom?
 - Sú kritériá stanovené zákonom?
 - Sú kritériá verejne dostupné?
 - Existujú transparentné kritériá pre prípravu rozpočtu?
 - Existujú transparentné kritériá k vytvoreniu rozpočtových priorít?
 - Je rozpočtový proces verejný?
 - Je rozpočet pre súdnictvo verejne dostupný?
- 3) Prípadne, sú sudy financované, či už úplne alebo čiastočne, na základe svojvoľných rozhodnutí?

- 4) V prípade, že by išlo o tento prípad, je toto financovanie na dlhodobu udržateľnom základe? Programy ako Medium Term Budget Programme (MTBP) zaručujú nezávislosť a udržateľnosť vývoja v súdnictve, pretože rozpočet je vypracovaný na základe programovaných informácií, viazaných na politické ciele a inštitucionálne ciele, začlenené do plánovania programu.
- 5) Je rozpočet súdnictva citlivý voči výkyvom spôsobených politickou nestabilitou?
- 6) Je súdna rada alebo orgán, ktorý zastupuje súdnictvo, zapojený vo všetkých fázach rozpočtového procesu? Zahŕňa takáto forma spolupráce aj priame rokovania z rozhodovacím orgánom (ministerstvo financií a parlament) s cieľom zabezpečiť uznanie požiadaviek súdnictva?
- 7) Je financovanie súdnictva úplne alebo čiastočne pod kontrolou súdnej rady alebo zodpovedajúceho nezávislého a autonómneho orgánu? Ak súdna rada alebo takýto orgán nie je zriadený, majú sudcovia rozhodujúci vplyv v rozpočtovom procese?

Primeranosť rozpočtu vo vzťahu k požiadavkám súdnictva

- 8) Má súdnictvo povinnosť prideliť rozpočty, akonáhle tieto boli stanovené, s cieľom zabezpečiť vhodnú koreláciu medzi požiadavkami a zdrojmi?
- 9) Sú vyjadrenia súdov nevyhnutné?
- 10) Je súdnictvo zodpovedné za správu svojho rozpočtu?
- 11) Sú zdroje pre súdnictvo na úrovni, ktorá mu umožní plniť svoje povinnosti, t.j. poskytovať efektívny a účinný systém k zabezpečeniu spravodlivosti v súlade s medzinárodnými štandardmi?
- 12) Je súdnictvu poskytnuté dostatočné a stabilné financovanie tak, aby boli súdnemu systému umožnené inovácie, napríklad zavedením a rozvojom technológií k optimalizácii súdnych konaní a finančnej efektívnosti?

Rozpočtové obmedzenia

- 13) Sú rozpočtové obmedzenia tak veľké, že môžu obmedziť základné právo občanov na efektívny prístup k spravodlivosti prostredníctvom súdov? Boli tieto rozpočtové obmedzenia základným podkladom pre reformy v oblasti správy súdnych sporov a predpisov, ktorými sa riadi právo na odvolanie?
- 14) Ak existuje systém uprednostňovania prípadov, je takýto systém dostatočne transparentný a bol predmetom diskusií so všetkými zúčastnenými stranami s cieľom zabezpečiť jeho dostatočnú akceptáciu a predvídateľnosť pre účastníkov konaní?

Odmena sudcov

- 15) Je odmeňovanie sudcov zaručené zákonom a zodpovedajúce ich profesijnej zodpovednosti a verejnej funkcii?
- 16) Je odmeňovanie sudcov založené na objektívnych a transparentných kritériách? Existuje nezávislý orgán zriadený za účelom informovania vlády o odporúčaniach v oblasti odmeňovania sudcov, ktoré by vláda mala prijať a implementovať?
- 17) Je odmena sudcov pravidelne posudzovaná nezávisle na výkonnej moci, v súlade s priemerným vývojom miezd vysoko postavených štátnych zamestnancov v krajine a vo vzťahu k inflácii?
- 18) Existujú špecifické mechanizmy, aby sa starobné dôchodky vyvíjali v súlade s infláciou a predpisy, ktoré upravujú primerané finančné zabezpečenie počas choroby a počas materskej / rodičovskej dovolenky?

Vzdelávanie

- 19) Je súdna rada alebo ekvivalentný nezávislý a samostatný orgán zapojený do vzdelávania sudcov v oblasti vzdelávacích programov alebo zapojený do plánovania a pridelovania rozpočtu vzdelávacím inštitúciám prípadne do menovania orgánov takejto vzdelávacej inštitúcie?
- 20) Je rozpočet dostatočný, aby bolo umožnené riadne vzdelávanie?
- 21) Existuje vhodné prostredie, ktoré umožňuje sudcom účinný prístup k vzdelávaniu (riadenie pracovného zaťaženia, finančné a organizačné prostriedky k účasti)?
- 22) Sú členovia súdnictva, ktorí majú zodpovednosť za správu súdov, zaškolení v účtovných a rozpočtových postupov?